

دانشکده علوم پزشکی مراغه

عنوان درس:	پرستاری اورژانس در بحران ها و حوادث غیرمترقبه	مدرس: ابراهیم علی افسری مقانی
تعداد واحد	۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی	شماره تماس ۰۹۱۴۴۰۲۸۶۰۹
نوع واحد	نظری و عملی	آدرس الکترونیکی ealiafsari@gmail.com
پیش نیاز	پرستاری بزرگسالان/سالمدان ۱، ۲ و ۳	

هدف کلی :

این درس به منظور افزایش و ارتقاء آگاهی و عملکرد فراگیران از روشهای پرستاری در مواقع اضطراری ارائه می شود تا با استفاده از دانش، مهارت و کارایی خود قادر به قضاوت در موقعیتهای خطیر بالینی، تصمیم گیری جهت حفظ حیات، حل مشکلات پیچیده، تفکر در مواقع بحرانی و برگرداندن تئوری به عمل به خصوص در بخشهای اورژانس و مراقبتهای ویژه باشند.

شرح درس:

درس پرستاری در فوریتها جزو دروس اختصاصی رشته پرستاری است و به منظور آشنایی دانشجویان با موارد شایع اورژانس در جامعه و بیمارستان و نحوه مقابله با آن در سه سطح پیشگیری ارائه می گردد تا با توکل به خداوند متعال و با ایمان قلبی و مهارت علمی و عملی که کسب می نمایند مراقبت از بیماران را در مواقع بحرانی و خطیر به نحو مطلوب ارائه نمایند.

اهداف اختصاصی:

از فراگیران انتظار می رود، در پایان دوره درسی قادر باشند:

۱. اصول کمکهای اولیه و ارزش آنرا ذکر کنند.
۲. شرایط و وظایف کمک دهنده را لیست نمایند.

۳. نحوه پیشگیری از حوادث را شرح دهند.
۴. خصوصیات فیزیکی و تجهیزات بخش اورژانس را توضیح دهند.
۵. مراحل بحران در شرایط اضطراری را نام برند.
۶. مراقبت پرستاری در مقابله با هر یک از مراحل بحران را توضیح دهند .
۷. تریاژ را تعریف نمایند.
۸. کلاس بندی تریاژ را نام برده و شرح دهند.
۹. بررسی های آزمایشگاهی و اهمیت آنرا در شرایط اورژانس توضیح دهند.
۱۰. چگونگی بررسی و شناخت مددجو را در شرایط اضطرار بیان نمایند.
۱۱. عملیات حیات بخش (CPR) را به طور صحیح بر روی مولاژ انجام دهند.
۱۲. روشهای پیشگیری و مراقبتهای پرستاری در برخورد با مصدوم مبتلا به انواع شوک را شرح دهند.
۱۳. اقدامات پرستاری اورژانس را در اختلالات ناشی از تغییرات حرارتی توضیح دهند.
۱۴. اقدامات پرستاری اورژانس را در مواجهه با شکستگی و تروما توضیح دهند.
۱۵. اقدامات فوری و اصول پیشگیری در مواجهه با بلایای طبیعی و جنگ را شرح دهند.
۱۶. روش پیشگیری و فوریتهای پرستاری در انواع خونریزی را توصیف نمایند.
۱۷. اقدامات پرستاری اورژانس را در تروماهای توراکس شرح دهند.
۱۸. اقدامات پرستاری اورژانس را در تروماهای شکم شرح دهند.
۱۹. اقدامات پرستاری اورژانس را در تروماهای جمجمه و فوریتهای نورولوژیک توضیح دهند
۲۰. انواع روشهای بانداژ و اسپلینت را به طور صحیح انجام دهند.
۲۱. مصدومین مختلف را به طریقه مناسب حمل نمایند.
۲۲. اقدامات پرستاری اورژانس را در انواع مسمومیتها توضیح دهند.
۲۳. مراقبتهای پرستاری اورژانس را در فوریتهای متابولیکی شرح دهند.
۲۴. مراقبتهای پرستاری اورژانس را در مواقع وجود جسم خارجی در چشم، گوش، حلق و بینی توضیح دهند.
۲۵. مراقبتهای پرستاری اورژانس را در انواع زخمها شرح دهند.
۲۶. مراقبتهای پرستاری اورژانس را در مواجهه با انواع اشعه توضیح دهند

راهنماهای تدریس:

بخش نظری: سخنرانی، پرسش و پاسخ، کنفرانس دانشجوی با استفاده از وسایل سمعی و بصری
بخش عملی: انجام برخی تکنیکها روی مولاژ و بیمارنا

شماره جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب همان جلسه)	اهداف ویژه رفتاری همان جلسه (دانشجو پس از ارائه درس قادر خواهد بود)	حیطه ایجاد تغییرات پس از آموزش (شناختی، روان حرکتی، عاطفی)	روش های یاددهی- یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	تکالیف دانشجو
۱	آشنایی با ساختار بخش اورژانس، اصول پرستاری در فوریت ها و مراقبت های پیش بیمارستانی، آشنایی با روش های بررسی و شناخت بیماران در وضعیت اورژانس، ایمنی، امداد و نجات در بلایای طبیعی و تهیه نمونه های آزمایشگاهی	۱. ساختار بخش اورژانس را بر اساس استاندارد توضیح دهد. اصول و فرآیند پرستاری در فوریت ها را شرح دهد. ۲. ملاحظات اخلاقی و قانونی در فوریت ها را فهرست نماید. ۳. اصول مراقبت های پیش بیمارستانی در فوریت ها را بیان نماید. ۴. روش های بررسی بیمار در بخش اورژانس را شرح دهد. ۵. بررسی و شناخت بیماران در بخش اورژانس را به طور کامل بر روی ماکت انجام دهد. ۶. بررسی اولیه بیماران ترومایی را توضیح دهد. ۷. در مورد بررسی ثانویه بیماران در شرایط اورژانسی توضیح دهد. ۸. نحوه تهیه نمونه های آزمایشگاهی را به طور کامل شرح دهد. ۹. نوع نمونه های آزمایشگاهی را بر اساس مشکلات بیماران به طور صحیح تعیین نماید	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	وایت برد پاورپوینت دیتا پروژکتور	حضور فعال
۲	آشنایی با مفهوم تریاژ، بررسی و	۱. مفهوم تریاژ را در به طور مختصر تعریف نماید.	شناختی	سخنرانی	وایت برد	حضور فعال

تنظیم فرم بررسی جامع بیمار	پاورپوینت دیتا پروژکتور فیلم	پرسش و پاسخ بحث گروهی	حرکتی	<p>۲. اهداف اجرای فرآیند تریاژ را لیست نماید.</p> <p>۳. انواع تریاژ بر اساس موقعیت و شرایط را نام ببرد.</p> <p>۴. انواع سیستم های تریاژ را بر اساس تعداد مراحل آن فهرست نماید.</p> <p>۵. تجهیزات ضروری برای انجام تریاژ را نام ببرد.</p> <p>۶. تریاژ به روش START و ESI را به طور کامل شرح دهد.</p> <p>۷. بر اساس اصول تریاژ وضعیت های مختلف اورژانسی (مشکلات مصدوم فرضی) را به طور صحیح اولویت بندی نماید.</p>	شناخت بیماران در وضعیت اورژانس و ارایه مراقبت ها براساس اولویت
حضور فعال شرکت در بحث گروهی	پاورپوینت دیتا پروژکتور فیلم	سخنرانی CBL پرسش و پاسخ بحث گروهی	شناختی عاطفی روانی- حرکتی	<p>۱. اندیکاسیون های احیای قلبی-ریوی مغزی را فهرست نماید.</p> <p>۲. مراحل احیا قلبی- ریوی پایه را به طور کامل توضیح دهد.</p> <p>۳. مانورهای بازکردن راه هوایی را به نحوه صحیح و بر اساس شرایط مددجو روی ماکت انجام دهد.</p> <p>۴. تکنیک های مختلف تنفس را به طور کامل توضیح دهد.</p> <p>۵. نحوه و محل های صحیح قرار گرفتن دست ها طی ماساژ قلبی را در رده های سنی مختلف روی ماکت نشان دهد.</p> <p>۶. در رابطه با مطالعه پروتوکل ها و یافته های جدید در زمینه احیای قلبی- ریوی علاقه نشان دهد.</p> <p>۷. احیای قلبی- ریوی را به صورت تک نفره و دو نفره روی ماکت انجام دهند.</p>	۳ توسعه دانش و مهارت های احیای قلبی- ریوی پایه
حضور فعال شرکت در بحث گروهی	وایت برد پاورپوینت دیتا پروژکتور فیلم	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	شناختی روانی- حرکتی	<p>۱. تکنیک های احیای قلبی- ریوی پایه و پیشرفته را مقایسه نمایند.</p> <p>۲. روش های مختلف لوله گذاری داخل تراشه را به طور کامل توضیح دهد.</p> <p>۳. انواع روش های شوک الکتریکی را به طور کامل توضیح دهد.</p> <p>۴. در مورد خصوصیات ریتم های قلبی قابل شوک و غیرقابل توضیح دهد.</p> <p>۵. مکانیسم و کاربرد داروهای مورد استفاده در حین احیای قلبی-ریوی را شرح دهد.</p> <p>۶. روش های تجویز دارو در شرایط اورژانسی را بیان نماید.</p> <p>۷. تهویه صحیح با استفاده از آمبوبگ را روی ماکت انجام دهد.</p>	۴ توسعه دانش و مهارت در احیای قلبی-ریوی پیشرفته

<p>حضور فعال شرکت در بحث گروهی</p>	<p>پاورپوینت دیتا پروژکتور فیلم</p>	<p>سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱. انواع صدمات بافت نرم باز و بسته را فهرست و به طور کامل توضیح دهد. ۲. در مورد عوارض صدمات وسیع بافت نرم توضیح دهد. ۳. انواع روش های کنترل خونریزی را به طور کامل توضیح دهد. ۴. علایم و مراحل درمان طبی اورژانسی در خونریزی های داخلی را شرح دهد. ۵. موارد کاربرد مایعات داخل وریدی در شرایط اورژانسی را توضیح دهد. ۶. انواع مایعات وریدی را با ذکر مثال بیان نماید. ۷. انواع شوک و مکانسیم ایجاد هر یک را به طور کامل ذکر نماید. ۸. علایم بالینی انواع شوک را فهرست نماید. ۹. جهت مراقبت از بیمار مبتلا به شوک فرآیند پرستاری تدوین نماید.</p>	<p>۵ آشنایی با مراقبت های اورژانسی پرستاری در خونریزی ها، انواع شوک و مایع درمانی وریدی</p>
<p>حضور فعال شرکت در بحث گروهی</p>	<p>وایت برد پاورپوینت دیتا پروژکتور</p>	<p>سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی CBL</p>	<p>شناختی عاطفی</p>	<p>۱. در مورد سم و راه های ورود سم به بدن شرح دهد. ۲. اهداف کلی درمان مسمومیت ها را لیست نماید. ۳. انواع روش های آلودگی زدایی را با ذکر مثال شرح دهد ۴. علایم انواع مسمومیت را به طور کامل توضیح دهد. ۵. مراقبت های طبی اورژانسی در انواع مسمومیت ها را شرح دهد. ۶. با علاقه مندی به مطالعه پیرامون درمان های جدید در مسمومیت ها بپردازد. ۷. آنتی دوت سم های مختلف را به همراه مکانسیم اثر آنها به طور کامل توضیح دهد.</p>	<p>۶ آشنایی با انواع مسمومیت ها و مراقبت های پرستاری در مسمومیت ها</p>
<p>حضور فعال شرکت در بحث گروهی</p>	<p>وایت برد پاورپوینت دیتا پروژکتور</p>	<p>سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱. علل و علایم سرمازدگی و گرمزدگی را به طور کامل توضیح دهد. ۲. درمان های اورژانسی در سرمازدگی و گرمزدگی را شرح دهد. ۳. اقدامات اورژانسی در غرق شدگی ها را ذکر نماید. ۴. عوارض صاعقه زدگی و مراقبت های اورژانسی آن را توضیح دهد. ۵. جهت بیماران دچار سوختگی های حرارتی فرآیند پرستاری طراحی نماید و مطابق فرآیند پرستاری به ارایه مراقبت بپردازد. ۶. انواع گزیدگی ها را به طور کامل بیان نماید. ۷. علایم انواع گزیدگی ها را شرح دهد. ۸. مراقبت های اورژانسی پیش بیمارستانی در گزیدگی ها را به طور کامل توضیح دهد. ۹. مراقبت های طبی اورژانسی در انواع گزیدگی ها را شرح دهد.</p>	<p>۷ آگاهی از مراقبت های پرستاری در آسیب های ناشی از عوامل محیطی و گزیدگی ها</p>

۸	آگاهی از مراقبت های پرستاری اورژانسی در شکستگی ها و صدمات قفسه سینه	<p>۱. انواع شکستگی را نام ببرد.</p> <p>۲. علایم شکستگی اندام های فوقانی و تحتانی را توضیح دهد.</p> <p>۳. درمان های اورژانسی در شکستگی ها را به طور کامل توضیح دهد.</p> <p>۴. انواع روش های ثابت سازی در شکستگی ها را روی ماکت انجام دهد.</p> <p>۵. تکنیک های مناسب را جهت انتقال و جابه جایی بیماران ترومایی به کار ببرند.</p> <p>۶. علایم شکستگی دنده ها را فهرست نماید.</p> <p>۷. مراقبت های اورژانسی در شکستگی دنده ها را ذکر نماید.</p> <p>۸. علل و علایم پنوموتوراکس و هموتوراکس را شرح دهد.</p> <p>۹. درمان های پیش بیمارستانی و طبی در پنوموتوراکس و هموتوراکس را توضیح دهد.</p>	شناختی	سخنرانی بحث گروهی حل مساله	وایت برد پاورپوینت دیتا پروژکتور فیلم	حضور فعال شرکت در بحث گروهی
۹	آشنایی با مراقبت های پرستاری در اورژانس ها و تروماهای نخاعی و سر	<p>۱. مکانیسم آسیب در صدمات سر و ستون فقرات را به طور کامل توضیح دهد.</p> <p>۲. علایم آسیب به سر و ستون فقرات را به تفکیک بیان نماید.</p> <p>۳. معاینات بالینی جهت بررسی آسیب های احتمالی مغزی و ستون فقرات را شرح دهد.</p> <p>۴. روش های ثابت سازی در تروماهای ستون فقرات را به طور صحیح روی ماکت انجام دهد.</p> <p>۵. مراقبت های پیش بیمارستانی و طبی در آسیب های سر و ستون فقرات را شرح دهد.</p> <p>۶. علایم بالینی خونریزی های مغزی و آسیب به ستون فقرات را فهرست نماید.</p> <p>۷. نحوه سنجش سطح هوشیاری بیمار را با استفاده از معیار کمای گلاسکو به طور صحیح توضیح دهد.</p>	شناختی روانی-حرکتی	سخنرانی CBL بحث در گروه های کوچک	پاورپوینت دیتا پروژکتور فیلم	حضور فعال شرکت در بحث گروهی
۱۰	آشنایی با مراقبت های پرستاری در آسیب های صورت و ورود اجسام خارجی به چشم، گوش، حلق و بینی	<p>۱. عوارض ناشی از تروماهای صورت را فهرست نماید.</p> <p>۲. مراقبت های پیش بیمارستانی در آسیب های چشمی را شرح دهد.</p> <p>۳. علایم ناشی از ورود اجسام خارجی به چشم، گوش، حلق و بینی را ذکر نماید.</p> <p>۴. مراقبت های پرستاری در ورود اجسام خارجی به گوش، حلق و بینی را به طور کامل توضیح دهد.</p>	شناختی	سخنرانی CBL بحث گروهی	پاورپوینت دیتا پروژکتور فیلم	حضور فعال شرکت در بحث گروهی
۱۱	آشنایی با مراقبت های پرستاری	<p>۱. خصوصیات انواع سلاح های شیمیایی را به طور صحیح توضیح دهد.</p>	شناختی	سخنرانی	پاورپوینت	حضور فعال

شرکت در بحث گروهی	دیتا پروژکتور	پرسش و پاسخ		<p>۲. علایم و نشانه های تماس با انواع سلاح های شیمیایی را فهرست نماید.</p> <p>۳. تدابیر درمانی در تماس با انواع سلاح های شیمیایی را توضیح دهد.</p>	اورژانس در حوادث جنگ
حضور فعال رعایت انضباط مشاهده و تمرین	مولاژ سیمولاتوران سان لارنگوسکو پ آمبویگ	سخنرانی نمایش	روانی-حرکتی	<p>۱. مانورهای باز کردن راه هوایی را انجام دهد.</p> <p>۲. روش های مختلف تنفس مصنوعی را به طور صحیح بر روی ماکت اجرا نماید.</p> <p>۳. ماساژ قلبی را به طور صحیح بر روی ماکت انجام دهد.</p> <p>۴. لوله گذاری داخل تراشه را به روش صحیح روی ماکت انجام دهد.</p> <p>۵. لوله داخل تراشه را به شیوه صحیح فیکس نماید.</p> <p>۶. ایروی های دهانی و نازال را جهت بازکردن راه هوایی روی ماکت به کار بندد.</p> <p>۷. با استفاده از آمبویگ نحوه تهویه درست را بر روی ماکت نشان دهد.</p>	<p>۱۲ توسعه مهارت های احیای قلبی - ریوی پایه</p> <p>توسعه مهارت های احیای قلبی - ریوی پیشرفته</p>
حضور فعال رعایت انضباط مشاهده و تمرین	مولاژ سیمولاتور انسان	سخنرانی نمایش ایفای نقش	روانی-حرکتی	<p>۱. روش های ثابت نگه داشتن قسمتی از بدن را به طور صحیح بر روی ماکت اجرا نماید.</p> <p>۲. انواع روش های بانداژ در موارد مختلف را بر روی ماکت به طور صحیح انجام دهد.</p> <p>۳. از ابزارهای انتقال بیمار به شیوه درست استفاده نماید.</p> <p>۴. روش های انتقال مصدوم را بر روی ماکت اجرا نماید.</p>	<p>۱۳ آشنایی با روش های بانداژ و حمل مصدوم</p>
حضور فعال رعایت انضباط مشاهده و تمرین	مولاژ ست بخیه	سخنرانی نمایش	روانی-حرکتی	<p>۱. خونریزی های فعال در اندام ها را با پانسمان فشاری و تورنیکه کنترل نماید.</p> <p>۲. تامپون بینی روی ماکت را اجرا نماید.</p> <p>۳. انواع نخ بخیه را بشناسد.</p> <p>۴. نحوه ترمیم زخم را روی ماکت اجرا نماید.</p>	<p>۱۴ آشنایی با روش های کنترل خونریزی و بهبود زخم</p>

جدول زمان بندی:

نحوه ارزشیابی:

آزمون کتبی در برخی جلسات، آزمون کتبی میان ترم، آزمون کتبی پایان ترم، آزمون آسکی

فهرست منابع:

۱- نیک روان، ملاحظ. کتاب جامع فوریت های پرستاری. انتشارات نور دانش. تهران: آخرین چاپ

۲- غفاری ف، شمسعلی نیاع. پرستاری فوریت ها و حوادث غیرمترقبه. نشر بشری. تهران: آخرین چاپ

۳- غفاری، ف. پرستاری فوریت ها ، حوادث غیر مترقبه و سلاحهای کشتار جمعی با تاکید بر تریاژ. انتشارات بشری. آخرین چاپ

۴- حسین نژاد ندائی، هومان. درسنامه طب اورژانس. نشر طبیب. تهران: آخرین چاپ

1. Howard KP , Steinmann RA (2010). Sheehy's Emergency Nursing: principles and practice. (6th ed). St. Louis: Mosby
2. Walsh M. Kent A. (2001). Accident and Emergency Nursing. (4th ed).
3. Naemt, Committee NAOEMTP-HTLS, Trauma ACoSCo. PHTLS: Prehospital Trauma Life Support: Mosby Jems/Elsevier; 2010.
4. Emergency Nursing Core Curriculum: Elsevier Health Sciences; 2007.
5. Sheehy's Emergency Nursing: Principles and Practice: Elsevier Health Sciences; 2009.
6. Wilkins LW. Emergency Nursing Made Incredibly Easy!: Lippincott Williams & Wilkins; 2006.
7. Briggs JK, Grossman VGA. Emergency Nursing: 5-tier Triage Protocols: Lippincott Williams & Wilkins; 2006.

۸. کتب ترجمه یا تألیف شده با عناوین فوریت های پرستاری